

МАСОВО-ПОЛИТИЧЕСКАТА РАБОТА — БОИКА, ДЕЙСТВЕНА, НАСТЪПАТЕЛНА!

ТОВА СЕ КАЗВА ВНИМАНИЕ КЪМ ХОРАТА

Една от тайните за успехите на Завода за телферни електродвигатели • Социалистическото съревнование — мощен стимул за реализиране на производствените задължения и възпитанието на хората • Инициатива, заслужаваща внимание

Основата на всички успехи

Изпълнението на плана за шестата петилетка изисква най-пълна и всеотдайна мобилизация на всички материални и духовни сили на трудещите се. Всяко това, което явява все по-големи изисквания към масово-политическата работа, призвана да разяснява аргументирано партийната политика, да популяризира успехите на социалистическото строителство, своевременно и компетентно да отговаря на въпросите, които възникват при реализирането на плана.

Към това са насочени усилията на общинския партийен комитет в Козловец, на партийните организации.

В началото на тази година бе обстойно разяснена речта на другаря Тодор Живков пред пернишките орденосици и първенци, плана за обществено-икономическото развитие на страната и общината през 1972 година и шестата петилетка, а така също и на срещите с планове. Това стана на открито събрание на общинската партийна организация, на събрания на профсоюзните комитети и на производствените колективи. Изнесени бяха беседи по общинската радиоуредба. Опагледиха се основните показатели по плана. Много лозунги, окачени на видни места призоваваха трудещите се за преизпълнение на нарасящите планове.

Всичко това допринесе за мобилизирането на кооператорите, насочване техните сили към повишаване обществената производителност на труда, повишаване на добивите. И сега определено можем да кажем, че в основата на успехите, които отчитаме в навременното и качественото изпълнение на всички видове полска работа, в снабдяването на населението със стоки, в общественото строителство и в другите сектори на живота голямо място заема масово-политическата работа. Така само за 5 дни при от лично качество, бе прибрана реколтата от 5000 декара ечемик. Средният добив е 462 кг от декара. По време на жътвата, която за разлика от други години приключи много по-навреме, се издаваше всеки ден бюлетин за хода на кампанията. На всеки три дни на първенците се връчваше преходно черно знаме и им се даваше парична награда.

Активна е политическата работа сред животновъдите. База за това са добре обзаведените клубове. Тук работещите във фермите имат възможност да слушат радио, да четат вестници, списания, специална и художествена литература. В клубовете стават срещите на животновъдите с техните приятели — пионерите и комсомолците. Учениците из насят литературно-музикална програма, разказват за дейността на пионерската организация.

В клубовете се чествуват рождени дни и кръгли годишнини на животновъди. На тези дни, които са работили повече от 15 години във фермите, е направен специален кът, в който са поставени портретите им.

Голямо емоционално въздействие оказват и благодарствените писма, които общинският партийен комитет и управителният съвет на кооперативното стопанство изпращат до кооператорите и техните семейства, когато те са постигнали високи успехи в производството, чувствително са преизпълнили плана.

В центъра на селото на първенците е уредена алея, в която в красиво направени рамки са поставени портретите на тези, които са работили най-добре през годината.

И за в бъдеще към масово-политическата работа ние ще се отнасяме с отговорност. Опитът ни е убедил, че тя е в основата на всички успехи, въздейства върху възпитанието на трудещите се.

Ламби Ценков

секретар на общинския партийен комитет в Козловец

Всяка година заводът организира годишни почивки за една част от колектива във Варна, Вършец, Баня и Хицаря. В неделните дни комсомолската организация и туристическото дружество устроят излети в планината. Тази неделя всички членове на партийната организация, заедно със семействата си бяха на легендарния връх Бузлуджа. Тук, на това свято за всеки комунист място бяха приети млади работници в редовете на заводската партийна организация.

Не случайно през последните години се забелязва едно стабилизиране на текущото. А и тази година колективът успя да затвърди отново високото завоевание — два електродвигателя имат оценка — К — над световното равнище.

Илия МАНЕВ

на илюстриран говорещ вестник. В остъклена витрина се поставят снимки за даде не събитие. На магнетостри на лента е записан дикторски текст, обясняващ снимките.

Досега са издадени около десетина броя. Някои от тях са посветени на успехите на завода в социалистическото съревнование, на Димитровския трудов ден, на състезанията за спечелване на златен — най-добър стругар, шло сер, бобинор, монтьор и пресор. Някои броеве имат и сатиричен характер. Например в един от тях са поставени на обществена преценка нарушенията на трудовата и технологичната дисциплина, поправка на болнични листове с други нередности. Обикновено на илюстрирания говорещ вестник се предоставя на вниманието на работниците по обяд, когато един сменен завършва трудовия ден, а други започват работата. Това пред него винаги има много зрители.

Така организирано и водено социалистическото съревнование пряко съдейства за утвърждаване на силни, дееспособни низови производствени звена. Съвременно влияе и за създаването на здрави, другарски взаимоотношения, оформящи благоприятна социално-психологическа атмосфера.

С цялата си дейност партийната и обществените организации се стремят да осъществяват такива мероприятия, които да изграждат стимулираща атмосфера за възникване на нов труд, в който с по-малко усилия и напрежение се

и взаимопомощ. Всеки понеделник резултатите от трудовото съревнование, което се отчита по четири показателя (изпълнението на производствените обещания, качеството на продукцията, хигиената на работното място и трудовата дисциплина) се обсъждат от ръководството на завода, определят се първенците и още на другия ден отделните производствени звена научават оценката за своята работа през седмицата. Съревнованието между самите работници в бригадите, участниците и целите се отчита всеки ден или три дни.

Формите за отчитането на съревнованието са твърде разнообразни. Издава се седмичен бюлетин за качеството, във всеки цех има табла, които се използват за наанасяне на резултатите от изпълнението на всички показатели. Комисията за радиопредставяния, ръководена от заместник-секретаря на партийната организация Аврам Владимиров, системно осигурява и предава концерти за проявилите се с трудовите си дела в производството, четенето на бюлетина за съревнованието.

Партийната организация прилага нови, оригинални форми на масово-политическа работа. Особен интерес предизвиква говорещата витрина. Тази инициатива с основане може да бъде наречена

Нанесени са резултатите на съревнователните табла и с право работничките от лабораторията отдел на Бонбонната фабрика Стефка Гайдарова, Димитрина Кузманова, Росица Николова и Ценка Колева са развълнувани.

В УНИСОН СЪС ЗАДАЧИТЕ

Партийният комитет в Захарния комбинат в Горна Оряховица използва сполучливо различните форми на масово-политическата работа. Двадесет и една година вестник „Заводска борба“ разпространява партийната политика, стана любим и търсен от стотиците работници и служители.

Най-широко отражение на мериха в броевете на вестника речта на др. Тодор Живков, изнесена пред пернишките орденосици, чествуването 90-годишнината от рождението на Г. Димитров, изпълнението на плановете и обещанията.

Успоредно с това партийното ръководство на комбината правилно насочва дейността на вестника към отразяване на някои слабости, като лошо стопанисване на материалите и суровините, нередности в качеството на продукцията, трудова дисциплина.

Най-голямо място във вестника и с най-голям интерес се посрещат материалите, отразяващи борбата за висока обществена производителност на труда — изпълнение на нарасящите планове, социалистическото съревнование.

Не по-малка и разнообразна е дейността на заводската радиоуредба. Правилното подбиране на

предаванията — интервюта, репортажи и тяхното музикално оформление спомогат за приближаване на малкото радио към всекидневните задачи на нашата колективна.

Като отчете големите възможности на нагледната агитация за политическото, емоционалното и естетическото въздействие върху работничкия колектив, партийният комитет отдели голямо внимание за приважването и в съответствие със съвременните изисквания. Практиката ни показва, че идейното съдържание, художественото равнище и действеността на нагледната агитация в решаваща степен зависят от подготовката и уменията на хората, на които е поверена тази отговорна работа. Затова партийният комитет изгради съвет по нагледната агитация, в който влизат щатните художници, представители на партийния комитет, комсомола и профкомитета.

Сега нагледната агитация в комбината е насочена към отразяване на комплекса от задачи, залегнали в нарасящите планове и обещания, хола на социалистическото съревнование между производствени единици, разкриване на нови резерви, икономии на суровини и материали. Централното ядро на комбината се оформи с лозунги и плакати. Тук е фризата — „Качество, производство на световно равнище“.

Всичко това допринесе за повишаване обществената производителност на труда, повишаване на добивите. И сега определено можем да кажем, че в основата на успехите, които отчитаме в навременното и качественото изпълнение на всички видове полска работа, в снабдяването на населението със стоки, в общественото строителство и в другите сектори на живота голямо място заема масово-политическата работа.

Така само за 5 дни при от лично качество, бе прибрана реколтата от 5000 декара ечемик. Средният добив е 462 кг от декара. По време на жътвата, която за разлика от други години приключи много по-навреме, се издаваше всеки ден бюлетин за хода на кампанията. На всеки три дни на първенците се връчваше преходно черно знаме и им се даваше парична награда.

Активна е политическата работа сред животновъдите. База за това са добре обзаведените клубове. Тук работещите във фермите имат възможност да слушат радио, да четат вестници, списания, специална и художествена литература. В клубовете стават срещите на животновъдите с техните приятели — пионерите и комсомолците. Учениците из насят литературно-музикална програма, разказват за дейността на пионерската организация.

Голямо емоционално въздействие оказват и благодарствените писма, които общинският партийен комитет и управителният съвет на кооперативното стопанство изпращат до кооператорите и техните семейства, когато те са постигнали високи успехи в производството, чувствително са преизпълнили плана.

В центъра на селото на първенците е уредена алея, в която в красиво направени рамки са поставени портретите на тези, които са работили най-добре през годината.

И за в бъдеще към масово-политическата работа ние ще се отнасяме с отговорност. Опитът ни е убедил, че тя е в основата на всички успехи, въздейства върху възпитанието на трудещите се.

инж. Тодор Чачев
секретар на партийния комитет в Захарния комбинат

В ИМЕТО НА ЧОВЕКА

Защо животновъдството в Морава носи значителен доход на кооперативното стопанство? • Разнообразието са формите на партийно-политическата работа сред животновъдите • В чест на най-добрите се издига знамето на трудова слава

Животновъдството в Морава дава една четвърт от общата продукция на кооперативното стопанство. През миналата година планът в този отрасъл бе преизпълнен с 86 000 лева. Вместо предвидените 21 000 лева бе получен чист доход 49 000 лева. Средната млечност достигна 3 800 литра, при средна масленост 3,87 на сто.

Безспорен първенец на фермата за миналата година бе дългогодишният дояр Неделко Василев, получил по 4308 литра мляко от фуража на крава. Но като него има още много. Затова от година на година животновъдството в Морава е в подем, но си печалба на кооперативно стопанство.

И докато в някои села като Бяла черква например трудно се задържат хората във фермите, тук много от доящите работят по 10—15 години. Това е така, защото в Морава се ценят, уважават трудът на хората, работещи в животновъдството, създават им се добри условия за отмора, осмисля се свободното им време. Всеки, който по сети стопанския двор, не останен изненадан от хубавия парк с алеите и цветята. До него е модерната стована, в която се хранят животновъдите. На нейния уют ред и чистота би являвал всеки.

Представител на редакцията помоли другаря Асен Личков, секретар на общинския партийен комитет в Морава, да сподели за грижите, които се полагат за животновъдите, за партийно-политическата работа, която се върши сред тях.

— Другарю Личков, каква е конкретната работа на общинския партийен комитет сред животновъдите за разясняване основните проблеми на икономическата политика на Партията, за увеличаване производителността на труда.

— След XV отчетно-изборна конференция на окръжната партийна организация положихме немалко усилия за въвеждане на по-голямо разнообразие във формите на партийно-политическата работа сред животновъдите. През януари и февруари тази година бяха организирани школи, в които участваха всички работещи във фермите. Тематиката на беседите бе разнообразна: разясняване речта на другаря Тодор Живков, изнесена в Перник, икономическата политика на Партията. По-голямо внимание бе отделено на грижите, които отделил Партията и правителството за развитието на производствените сили, повишаване жизненото равнище, подобряване качеството на селскостопанските произведения, внедряване на техническия прогрес.

Положителното в работата на школите бе и това, че след завършване на обучението всеки участник можеше да постави открито въпроси.

Ние се стремим да съчетаваме партийно-политическата работа

с ежедневиите задачи, да разясняваме онези партийни въпроси, които възникват при реализирането на плана. Затова много доприносиха и личните срещи, които имаме с трудещите се в техните домове. Така нашият партийен и стопански актив се приближи повече до хората, заживя с техните боляки. Ще посоча само един пример. В резултат на тези срещи на общо кооперативно събрание бе гласувано: на доящите и овцедърите за непрекъснат трудов стаж да се дава клас, до пълнително възнаграждение — така, както е на селските. Животновъдите, завършили средно образование, да получават 10 на сто до пълнително възнаграждение, а за вършилите курсовете — 5 на сто. Кооператорите да заплащат 50 на сто от стойността на краната, която получават от стола.

— Как е организирано съревнованието?

— Приетите показатели за водене и отчитане на съревнованието са нагледни така, че възнаграждението е обвързано с крайните резултати. Практически във всички ферми съревнованието се отчита в края на всеки месец. Само в краевефермата това се прави на всеки десет дни. При отчитането му се изтъкват най-добрите, получили най-висок млеконадой.

Опитът на първенците ние се стремим да популяризираме. На съвещание с целия колектив на краевефермата другарят Неделко Василев, дояр от 18 години, първенец, сподели своя опит, разказа за грижите, които полага за обучение на доящите от своя колектив.

На всеки първенец — дояч се дава парична награда 5 лева, а на бригада 10 лева. Връчват се и преходни флагаща.

По опита на съветските колхозници, в краевефермата на всеки десет дни се издига знамето на трудова слава в чест на дояча, получил най-висок млеконадой за де седмичката.

Съревнованието свързваме с приложението на саратовската система. Всяка седмица има

„Ден на качеството“. На него се прави отчет на положителните и слабите страни, допуснати през седмицата от всеки дояр, бригада. В резултат на това стриктно се спазва режимът на храниене и гледане на животните. Поддържа се добър ред и хигиена както на работните места, така и в стаите на животновъдите.

— Какво отражение дава всичко това върху дейността на партийните групи, какъв е личният пример на комунистите?

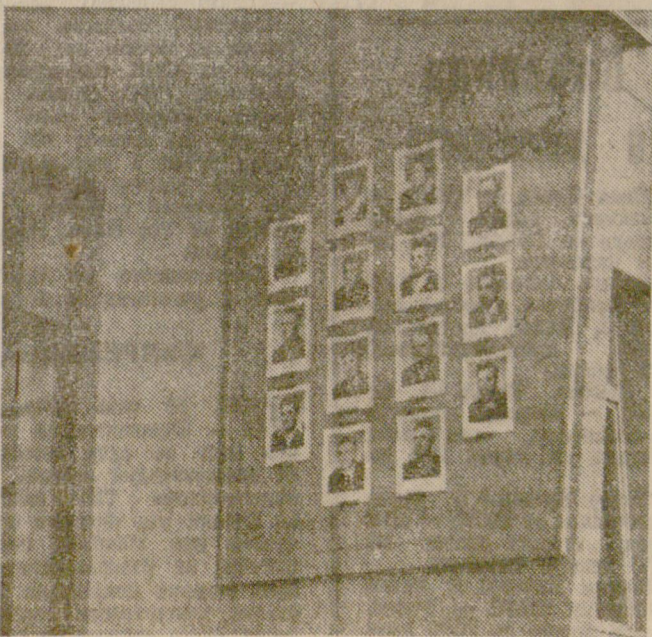
— В началото на годината в партийните групи бе организиран разговор на тема „Какъв комунист съм аз. Как участвувам в общественно-политическия живот“. В групите системно се разглеждат въпросите, свързани с производствената дейност на колективите. Например партийната група при краевефермата организира изслушване на специални беседи за рентабилността в животновъдството, факторите за увеличаване производителността на труда, на млечността. Тези въпроси се обсъждат и в партийната партийна организация. Комунистите напредиха следните предложения: да се използва мелницата в Морава за приготвяне на смеси и част от концентрираните фуражи да се замени с трици. (С това се намаляват материалните разходи, обогатява се даябата на животните). Осъществяват се предложенията: са във всички обори да се поставят доилни агрегати; да се сметка на подобреността, която се направила в телчарника, да се увеличи телетата на гледач от 60 на 80. Тези предложения, посрещнати с одобрение от всички животновъди, станаха решение на управителния съвет на кооперативното стопанство. Ползуват се с авторитет комунистите Владимир Петков, Георги Христов, Кръстина Цветанова, Димитрина Тодорова и много други.

Най-широко отражение на мериха в броевете на вестника речта на др. Тодор Живков, изнесена пред пернишките орденосици, чествуването 90-годишнината от рождението на Г. Димитров, изпълнението на плановете и обещанията.

Успоредно с това партийното ръководство на комбината правилно насочва дейността на вестника към отразяване на някои слабости, като лошо стопанисване на материалите и суровините, нередности в качеството на продукцията, трудова дисциплина.

Най-голямо място във вестника и с най-голям интерес се посрещат материалите, отразяващи борбата за висока обществена производителност на труда — изпълнение на нарасящите планове, социалистическото съревнование.

Не по-малка и разнообразна е дейността на заводската радиоуредба. Правилното подбиране на

На селския площад в Козловец редовно се поставят знамената на първенците в социалистическото съревнование.

С ГРИЖИ ЗА ТЕХНИЧЕСКИЯ ПРОГРЕС

Ролата на механизацията и автоматизацията на производството във ф-ка „Васил Мавриков“ — Основните направления — модернизация и нова техника

Целта е: по-бърз и реален икономически ефект

Съвременната научно-техническа революция се характеризира с рязко нарастващата роля на комплексната механизация и автоматизация на производствените процеси, като един от решаващите фактори за повишаване производителността на труда и ефективността на производството. Големи задачи в тази област предизвиква задълбочена оценка за състоянието на механизацията и автоматизацията

и в нашето предприятие. Бяха определени пътищата и начините на работа за изпълнение на поставените от Х партен конгрес задачи. В резултат на разширение то и реконструкцията фондо-вторичността на един работник във ф-ка „В. Мавриков“ нарасна на 7750 лв. през 1970 година. Коэффициентът на използване на тъканите става нове през 1971 г. нарасна на 83,74 процента, а на вре-

ната — на 92,04 на сто. Благодарение на това през миналата година бяха произведени 67 т. предишни едноточни и 638 000 м. платове над плана ваните.

В изпълнение решенията на пленума на Окръжния комитет на БКП за ускоряване механизацията и автоматизацията и повишаване ефективността на промишленото производство на база извършения анализ бе съставена програма от мероприятията за комплексна механизация и автоматизация на производството през шестата петилетка. Основните направления, в които се съсредоточи вниманието на партийното и стопанско ръководство са модернизация на съществуващото оборудване и доставка на нови машини.

През първата година на шестата петилетка, беше осъществена частична модернизация на 20 рингови предачни машини. Сега започна модернизацията на останалите 41 рингови предачни машини. Много проблеми стояха за разрешаване пред стопанското ръководство и специалистите във връзка с осъществяването на тази модернизация, но почти всички бяха успешно разрешени.

Сега предстои бързо и качествено извършване на монтажните работи с оглед през 1973 г. модернизацията да даде своя ефект, изразяващ се в увеличаване производителността, намаляване кислостта и подобряване качеството на предишните едноточни. Подобряване качеството на предишните едноточни ще даде отражение и в подготвителните процеси за тъкането и в самото тъкане, в намаляване кислостта и увеличаване производителността на машините чрез увеличаване коэффициента на тяхното използване.

С внедряване на модернизацията на ринговите предачни машини производството на предишните едноточни ще се увеличи с 20—25 процента. През 1973 г. ще се осъществят модернизация на съществуващите даращи с цел увеличаване тяхната производителност, тъй като този технологичен процес трябва да обработи 25 на сто повече полуфабрикати. Ще бъдат монтирани нови две предпращални машини, а през 1974 г. ще се подменят съществуващите осем морално и физически износени предпращални машини. В тъкането производство през 1973 г. се предвижда подмяна на двете стари скробващи машини с нова, която има автоматизиран контрол над отделните елементи на скробващия процес. Предвижда се внедряване на автоматична линия за вдвояване на основния кросна и нова съвременна инсталация за запарване вътъчните преди.

В програмата са залегнали и редица други мероприятия за подобряване микроклимата на работните помещения, усъвършенстване технологиите на производството, подобряване структурата на управлението, усъвършенстване модела за научна организация на съревнование то и други. Усилията на всички са насочени към претоварване в дело програмата за механизация и автоматизацията, че в рамките на петилетката изпълнените мероприятия да дадат своя ефект за повишаване обществената производителност на труда.

инж. Райко БЪЧВАРОВ
зам.-директор по производствени въпроси на ф-ка „Васил Мавриков“ — Велико Търново

В Овча могила

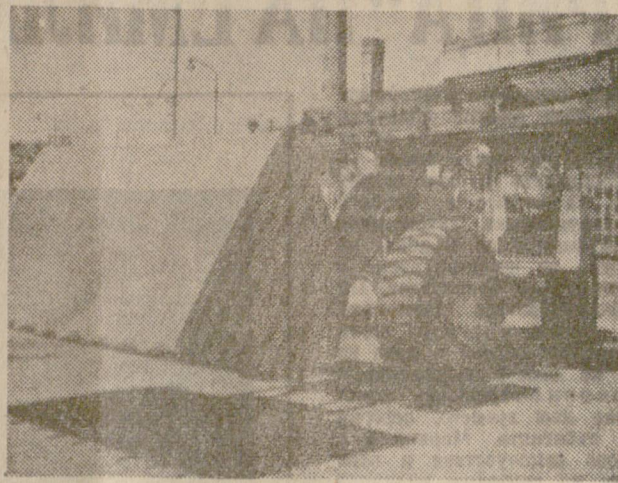
Овцевъдите от ТКЗС — Овча могила изпълниха успешно плана за овчово мляко като надониха близо 170 000 литра. Най-високото изпълнение има бригадата на Мария Аврамова, която предаде 4400 литра над плана, следвана от бригадата на Цветан Иванова.

Много добри резултати отчитат овчарите и в изпълнението на плана за вълната. Вместо 17 800 кг те получиха 18 490 килограма. Тук на първо място е бригадата на Цветан Иванова.

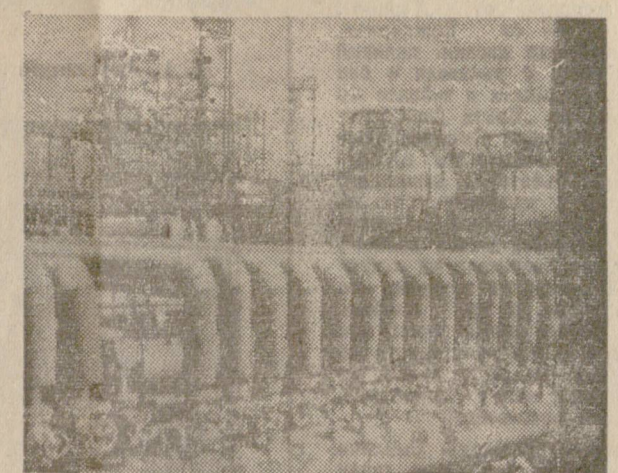
И пчеларите не посрамват своята професия. Въпреки не особено благоприятните климатични условия, пчелните семейства са в добро състояние и добивът на мед е много добър. От все ки кошери пчеларите от този пчелин добиха по 16 кг чист мед.

Петър ПАНЧЕВ

Из социалистическите страни

ПОЛША. На тазгодишния международен панайр в Познан полската промишленост за строителни и изкопни машини представи нова товарачна машина ЛК—2, снабдена с комплект филтри, пречистващи газовете, която ще се използва в минната промишленост.

ГДР. На 9 юни 1972 година в цистерните на нефтохимическия комбинат в Швет, окръг Франкфурт на Одер протече 50-милионният светски суров нефт. На сн.: Изглед от нефтохимическия комбинат в Швет.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. Машиностроителният завод в Ждар е известен производител на ролкови мелници и преси. Повече от половината от производството на завода е предназначено за страните членки на СИВ. На сн.: Зъбно колело — основа на пресата ЛУ—1000.

Усилен малинобер

Ръководството и специалистите в ДЗС — Буйновци, а и от останалите стопанства на АПК „Чумерна“, обръщат все по-голямо внимание на малините, въпреки някои трудности при прибирането.

Буйновското стопанство разполага с близо 100 дка малини в района на селата Мийковци и Дрента. През пролетта двете бригади положиха

много грижи за насаждениите. Благодарение на това, те дадоха хубав плод и още в първите юлски дни малиноберът започна. В помощ на работниците от двете села са и пионерите от местните пионерски лагери, пенсионери и земледелски бригади.

Александър БЪЧВАРОВ

Фабрика „Първи май“ — Велико Търново

търси

да назначи работници за основното производство:

ОГНЯР

КОЖАРСКИ РАБОТНИЦИ

ЧИСТАЧКА

ГОТВАЧ — по чл. 64 от Кодекса на труда

Заплащане съгласно следно-премиалната и повремено-премиалната система.

За несемейни има подпирани квартири в общежитието.

Трудовт на работниците е втора категория при пенсиониране.

За живеещите извън града предприятието заплаща 80 на сто от пътните пари.

3—1

Когато се раждаше свободата

Неспокойни дни и нощи

1. АРЕСТУВАНЕТО

Незабравям, ще остане за мене този ден — 28 февруари 1944 година. В седем и половина часа сутринта, когато втората сбирка на ж. п. работилница Дряново беше дала сигнал за започване на работа, в момента, когато поставях калодката на един вагон, при мене дойде паза чът на работилницата бай Кою и ме арестува.

— Остави работата и тръгвай пред мен! — рече строго той.

Когато го попитах защо трябва да вървя пред него и къде ще отидем, той ми отговори:

— Ще научиш. Нека да отидем в портнерната.

На тръгване бай Кою не ми разреши да говоря с брат си Ганчо, който също работеше в работилницата. Като разбрах, че съм задържан, дойде при мене да се видим. Минах край групата, в която работех, казах: „Богом, другари!“ и тръгнах към портната. Когато влязох в портнерната, тя беше препълнена от цивилни и униформени полицаи. Тях, които познавах, бяха от Дряновското околийско управление, а не познатите — от Търновската обществена безопасност.

Един от полицаите ме обяскира и ми заповяда да седна на кревата. Бай Кою излезе от портнерната и отиде из работилницата да търси друга група, такава като мене. Когато станахме осем души арестувани, бай Кою се изстъпи пред груповия полицейски началник, удари крак, отдаде чест и му респортува:

— Всички налице, господин началник!

Полицейците ни изведоха от портнерната, стоняха ни по двама, направили коридор около нас и ни предупредиха, че ако бягаме, ще стрелят на място. Откараха ни в Дряновското околийско управление. Към обед, когато наближи времето за алаха, под строг конвой полицаите ни прекараха през града, захраха ни на гарата и в един и половина часа с влак, ни откараха до гара Трапезица, а оттам пеш ни откараха в Търновската обществена безопасност.

— Влез в този арест! — рече ми един полицей.

Беше препълнено с арестанти. Един от тях лежеше върху дървения нар, другите се дяха и пушеха. Между седналите познах Стефан Цонев от село Керекя, общарски работник в Дряново. Той ме пушеше. Усмивна ми се и аз седнах до него. По лицето му личаха сини петна — следи от „разпита“.

— Провали! Голям провал! — прошепна ми той.

2. СЛЕДСТВИЕТО

Полицейската водеше следствията си нощно време. Обикновено започваше след девет часа вечерта и свършваше към полунощ. Понякога продължаваше и по-късно. Според случая. Когато агентите се напиеха, идеха късно през нощта, влизаша при арестуваните, викаха, пушеха, биеха. Спомням си, една нощ в ареста влезе полицейски офицер, придружен от двама военини. Полицейският беше набит, нисък, вървеше наперен и затова ние бяхме го кръстили Наполеон. Като говореше, заплиташе езика си. Оне видно беше пиян. Всички станехме на крака.

— Кой от вас е бил даскал? — запита пияният офицер.

— Аз — отговори Илия Филев Дягаров.

— Ти, Ти, а? Хм! Ти даскал си бил, а? Царо те е хранил тебе, кучи сине, и пак си недоволен. Какво лошо си виждал от царо, та си вдигнал ръка срещу него? Кажй, де?

— Зашо мълчиш? — и недовършил последната си дума, стовари един юмрук върху главата му. Намесиха се и други: двама офицери, които стояха настрана и гледаха. Нарекяха ни заблудени българини, искаха дряновската конспирация да бъде предадена в казармата и следствието да продължи там. Впрочем, те казаха, че с нас военните няма да се занимават много и следствието ще свърши само за една нощ.

Следствието продължаваше. То се водеше в кабинета на полицейския началник на разузнаването Дочо Будовски. Агентите наричаха кабинета му „операционна“. Когато ни извикваха нощно време на разпит, те ни казваха: „Хай де горе в „операционната!“

Спомням си как една нощ извикаха един арестант. Той не беше от нашата конспирация. Беше от село Дебелец. Дядо Илия се казваше — в явствен с името дядо Трак. В плевиата му полицейта откряла скривалище. Там се криели синовете му, които бяха партизани. Питаха го, разпитваха го, биеха го, на електрически ток го подлагаха, за да каже с кои партизани са идвали синовете му у тях, кой е правил скривалището, но дядо Илия на всички въпроси даваше един отговор: „Не знам!“

Агентите много настояваха да им каже къде се крият синовете му. Той отговаряше: „В гората. Идете ги търсете!“

Упоритостта на дядо Илия беше несломима. Той дори не написа показания пред полицейта и не направи никакъв признание пред съда. Осъден беше на 15 години затвор.

Една нощ агентите извикаха на разпит в „операционната“ дядо Колю Българенински, баща на партизанина Никола Българенински. Полицейта много го интересуваше къде се крие синът му, за да го „чукнат“, както те обичаха да се изразяват. Между другото Дочо Будовски го запита:

— Дядо Колю, като дойде на власт синът ти, какъв ще стане?

— Губернатор на Балканите — отговори дядо Колю.

— Бре-е-е, че голям пост ще вземе.

— На голям човек голям пост прилича.

Засмели се полицейта, за смаял се и Дочо Будовски от смелия отговор на дядо Колю и повече не го закачаха.

Полицейта имаше различни методи при воденето на следствията и си служеше с всевъзможни начини на иквизиция. Полицейта вземаха гумена палка в ръцете си, на които пишеше: „Аз знам всичко“. Показват ти надписа и те карат да го прочетеш на глас. След това започват удариците. Не бяха редки случаите, когато биеха с дърво. Никога няма да забравя боя, който полицейта нанесоха на другаря Иван Стефанов Балъков, родом от село Балван, участник в тъй наречената ветренска конспирация. Три пъти го биеха по време на следствието, но той нищо не проумя. Озверени, че не прави „признания“, на третия път го хвърлиха полумъртъв под стълбището. Същата участ сполетя и Дочо Атанасов от село Ветрино.

Рашко МАРИНОВ
(Следва)

ЕДИНСТВО И МНОГООБРАЗИЕ НА АСПЕКТИТЕ В „ТЪРНОВСКАТА ЦАРИЦА“ НА ЕМИЛИЯН СТАНЕВ

След „Легенда за Сибир“, „Преславският княз“ и „Антихрист“, произведени, с които Ем. Станев бележи тенденцията на все по-задълбочено и по-усложнено художествено идеино-психологическо и философско-историческо мислене, в периодичния ни печат се явява най-новите творби на писателя — „Скот Райнолдс и непостижимото“ (сп. „Пламък“, 1971 г., кн. 3) и „Търновската царица“ (сп. „Пламък“, 1972 г., кн. 1, 2, и 3, но преди това с прекъсване посещава бележителна във вестник „Борба“ — от 1 юни 1971 до 18 юли 1972 г.).

Емилиян Станев твори ритмично и със строга високостепенност към себе си, високо талантлив и проблемно-актуален, той е и винаги свой — оригинален и значим, един от водещите съвременни наши белетристи. И все пак Ем. Станев не е изненадващо нов, напълно друг, неузнаваемо различен с всяка по-редна своя творба. Той по-скоро разгръща някоя страна от творческия си натюрел без това да става за сметка на пълнотата на изобразението. Всичко е по емилиян станевски различно и познато.

„Търновската царица“ указва направо блонист „Приамливи бласъци“, „Делници и празници“ и с „Крадецът на праскови“. И тук ценят вникване, обект на представяне са провинциално-еснафският живот във Велико Търново отпреди и по време на войните (Балканската и Междусъюзническата) и на първо място драматизмът на героите и преодоляването му. И сега Емилиян Станев е проявил явно умение да се превъплъщава: излиза от множество герои (главно чрез Старирадев и Марина) и показва бита и правите, външния облик и душевността на хората в онова време на трагикомедия и извисяване. Авторът ни представя герои с раздвоеното съзнание, характери и съдби, които са продукт на социално-историческо и културно-психологическо развитие.

Той вглежда и вмисля героите един в друг, характери израйки ги по тоя начин. Разбира се, във всичко това е дълбоко „законоспирателно“ авторовото отношение, дискретността на неговото присъствие. Същото е и при описанието на пейзажа, в представянето на събитията и пр. Всичко е пречупено

през психиката на героя. По някога гласът на автора, обективен наблюдател и повествовател, е отчетливо разграничен от тоя на героя, но и в тия случаи нещата са комплицирани; авторът рамкира момента, пасаж, открива или го закрива (а най-често го „разбърква“) чрез вмъкването на героя, който възприема и преживява казаното. При кинематографичното и субективно-психологическото повествование се обхващат и характеризират ту усреднено, ту мозайчно множество картини и герои, събития и явления. Ем. Станев спазва и тук принципа си за прилика, за подхождане на нещата и ги съотнася буквално-натурално, или пък неабележимо инсказателно, в психологичен план, подтексто. Но и „нескождането“, контрастирането е в творческия принцип на писателя, тъй като животът е пъстр и дна лектически сложен.

Липсата на всякакви духовни пориви в главния герой, пълната отчужденост от проблемите на времето, живеенето по инерцията на миналото и според ветровете на модата — всичко това определя анахронизма на един свят, разрушен в основите си и обречен на гибел. С драмата си на раздвоен човек, „на модернизъм“, победен в „светлите си пориви“, докторът става носител на трагикомични неистини на своето време. Ем. Станев не си поставя за цел да покрие чрез Старирадев цялата проблематика на епохата, а още повече нейната героика.

Чрез Марина и Елеонора, които са повод и причина на драматичните му изживявания, Старирадев е подложен на изпитание, проверка и добила различни измерения. В моментите на свободно следване на интимното увлечение, в мигове на гражданско и патриотично въздушевание припламва и живее човешкото. Тогава героите е отново с детски жизнерадостност и хармонично светушане. Но празникът в душата е кратък. Докторът не търси природата, алкохолът като средство за успокояване на нервите. В този емилиянстаневски Ионичият и духът затлъстват, в него напълно побеждава ес нафта.

В представянето на полемиката между вътрешните гласове на героя, между разума и чувството, между обременеността от еснафски предразсъдъци и хладна пресметливост съзана и влечението, се чувствуват опитът, личи сигурната ръка на твореца. Проявен е вкусът му към динамичните изживявания, предадени пресирано и повече предметно-резултатно.

Марина е необразована жена, но е красива и не за всеки го достъпна. Тя предизвиква похотливите желания на търговците от Баждарлък, които я именуват. В представянето й Марина (вече „Търновската царица“) стои над всички по хубост и се „дени“. Но в това прозвучава (в смисъл: „търновската хубавица“, „търновската звезда“, мис „Търново“) и пр.) има не само признание, но се влага и цинизъм — израз на морала на „кръстниците“. Оттук и сатирично-на обличителното отношение на автора, показано чрез пародията. Но произведението има и друго измерение. Марина даде повече импонира на Ем.

Станев, отколкото Старирадев. Чрез този женски образ са отразени важни страни от теоретиката на онова време — пробуждането и консолидирането на личността, борбата за еманципация, патриотичното служене и пр. Съдбата на Марина за известно време е свързана със Старирадев. Писателят съпоставя двамата герои, отсена и заостря черти от техните образи и дава израз на своето тъжно-весело, сериозно-пародийно отношение към времето, персонажа, събитията. Марина е с дръзко самочувствие и поведение на свободна, еманципирана жена. Но много страни от характера и постъпките й са видими и показани (чрез героите и автора) комично-гротескно.

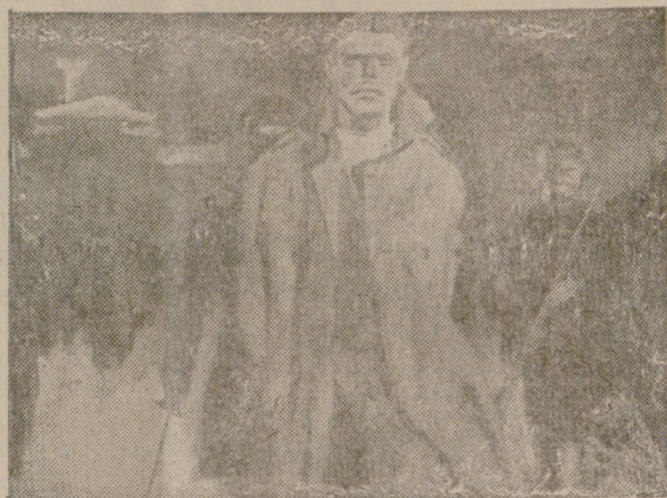
Във връзка със Старирадев и Марина или чрез тях са показани и другите герои — господата от „Торино“, търговците от Баждарлък, множеството касаци, пияници чиновници с ръкавели и бас туни, Мадамата и нейните момичета от „Двата бели гъба“, семейство Смилови (Елеонора и родителите й), д-р Гъбев (Гъбата) с износените мантия и професия и т. н. Все „познавачи в конската (и женската б. м.) област“, ловджии, любители на кучетата и на скандални истории, проституирани и пр. Изобщо, Ем. Станев взема герои, които добре изясняват истината на времето. Тя не е пълна, изчерпваща, но е характерна, особено показателна.

Писателят с мярка. Емилиян Станев има вкус към характерната подробност, точния епитет, битово-зрелищния епизод (сцената с бика, славянето между чакалестия копей и котарака, от което произлиза квичене и смях и др.). Всичко обаче има значение не само за себе си, а изпълнява и функционална роля. Белетристът съчетава кинематографичното свидетелстване с изследването, с анализа на психолога. Той фамилиарничи и адмирава ту сериозно, ту пародийно. Подготовката, избухването и хода на Балканската война, както и изобито последващите събития, са дадени феилетонно-публицистично, или мемоарно-репортажно. Комичното се постига чрез множество несъответствия в различна плоскост. Разности лието, както и всеобхващащият синтез, е основен белег на творбата.

В „Търновската царица“ има много еротика, натурализъм. Но това не е произведение на булевардната литература. Не темата, героите и съдържанието на отделни глави са определящи, а осветлението им, виждането, поаяцията на автора. В новата творба на Ем. Станев откриваме по нещо от атмосфера, проблематиката, галерията колоритни образи, похватите и средствата на Л. Караелов, Вазов, Ел. Пелин, Йовков, Св. Минков и др. Разбира се, Ем. Станев е творчески самобитен, независим. Той е един от първите на писатели, които така сполучливо съчетава завешанията на традицията и новите естетически търсения.

Милко ПЕТРОВ
редактор асистент във ВТУ
„Кирин и Методий“

ОХИ — 72

Н. х. Александър Поппилов . 19. II. 1873 г.

Лиляна Б. Ангелова „Елена Грънчарова“

Адрес: в. „Поглед“

ПРЕДИЗВИКАН ОТГОВОР

В брой 25 на в. „Поглед“ беше поместен материалът „Ресторантски претенции към... Средновековието“ от Михаил Стайнова, който за държа вниманието на читателя и ако той не е осведомен, би повярвал в написаното. С намерението да защити един интересен архитектурен паметник — жилищната кула в с. „Леденик“ — авторката е допуснала груби грешки, поради неосведоменост.

Съзнателно или несъзнателно, тя не споменава, че обектът се проектира и реставрира от Националния институт за паметниците на културата. Би трябвало др. Стайнова да се досети, че има такъв институт, който за 20-годишната си многогранна полезна дейност по проучването и запазването на движимите и недвижими паметници на културата в България е завоювал немалко успехи и е предал в наследство на поколенията ценни паметници, докато мислите на нашата история.

Неприятната грешка би била избягната, ако източник на информация бяха проектантите-реставратори на обекта от Националния институт за паметниците на културата, а не „местната жителка, съседка на „Чифлика“. Никой и никога не е възнамерявал да превърща жилищната кула в с. „Леденик“ на „битов ресторант“ или мейхана. Този уникален паметник — представител на малкия брой запазени в България къщи-крепости от епохата на феодализма, с определено място в нашата архитектурно-историческа наука — не заслужава такава съдба. Въпросът за предназначението на кулата след извършването на реставрационните работи, е обсъждан многократно и в Националния институт за паметниците на културата, и в Окръжния народен съвет, и в бюрото на Общонародния комитет за развитие на Велико Търново. Най-компетентни органи и институти, специалисти и проектанти са се произнесли за възможностите и степента на „адаптация“ на паметника за нови нужди. Идеята за експониране на кулата само като романтична руина беше изоставена, поради това, че засега не са открити начини за успешна консервация на камъка. Решение то за възстановяване на ку-

лата е прието въз основа на проект. Използувани са всички данни от заснемането на обекта, търсени са аналогии и са проучвани публикации и подобни паметници, за да се изготви проект за реставрация — възможно най-близката и вярна представа за първообрази на сградата. Проектът за адаптация се базира именно на този обсъждан и утвърден проект за реставрация. Решено е жилищната кула в с. „Леденик“ да запази максимално характера и архитектурния образ на кулата феодална кула от края на XVI и началото на XVII век, като се използва за нови нужди.

Новото предназначение на сградата ще бъде: представителна къща, в чийто приземен етаж ще бъде уреден на музейна експозиция, а в някои от залите — на горните етажи ще бъдат посрещани изтънати дейци на културата и изкуството, делегации, специалисти. Интериорите са решени с прост и стилзиран декор, отговарящ на стила на епохата, през която е построена кулата. Търсено е художествено-естетическо въздействие на вътрешните пространства, без фалшиви битови увлечения и естивно подражание.

А що се отнася до „ресторантските претенции“ трябва да кажем, че в района на къщата се строи такова заведение. Но... то няма нищо общо с паметника на културата.

УС „Родоп“ — Горна Оряховица, кравеферма — Велико Търново

търси

тракторист на колесни трактори. Има семейна квартира и уреден работнически стол, в който се дава храна с на маленце.

За справка: канцеларията на фермата — Беляково шосе и телефон 2-48-93.

2-2

СПОРТ ★ СПОРТ ★ СПОРТ

Лека атлетика

Успехи в индивидуалния шампионат

Добрата серия на нашите спортисти в тазгодишните финали на републиканските първенства за различните възрастови групи бе продължена и в шампионата по лека атлетика за лично класиране, който събра в столицата най-добрите лекоатлети и лекоатлетки.

Изтъкнатият наш лекоатлет Иван Павлов на копие се класира на IV място. Опитната Мария Грънчарова също се представи добре и се нареди на шесто място на диск.

Отлично се представи младата Диана Георгиева от Велико Търново. На 400 метра гладко бягане тя записа голям успех. С постижението — 57.3 секунди, тя се нареди на първо място за девойки старша възраст и четвърто

място в съревнованието между жените. Последните успехи на младата лекоатлетка привлякоха отново вниманието на съюзните тренъри. Диана Георгиева е включена в националния отбор на България, който се готви за предстоящата среща със състава на Турция в град Измир.

На великотърновските лекоатлетки предстоят нови говорни изпитания. В края на юли ще бъде организирано републиканското първенство за юноши и девойки старша възраст, а на 1 и 2 август в София ще си дадат среща най-добрите в младшата възрастова група.

(Соб. инф.)

Волейбол

Интересни финални игри

В състезанията от Прегледа на спортната младост, състояли се тази година в Плевен за девойки и пионери бе показан явен напредък. Игрите минаха много оспорвано, на високо техническо равнище. Само две дружества имаха по три отбора („Марича“ Пд и „Левски-Спартак“), други две — „Етър“ и „Спартак“ (Пл) — явиха с по два състава и всички останали участници бяха само с по един състав.

Великотърновският отбор на девойки младша възраст, след като убедително бяха заели първото място в зоналният турнир, на игрите в Плевен отново заслужиха висока оценка и в крайна сметка приключиха на призовата трета позиция — веднага след столицните „Левски-Спартак“ и ЦСКА Септемврийско знаме. Етърки, най-добрият по винициален отбор сред осемте достигнали до финала шесторки, изковаха кубани по беди с по 3:2 над най-сериозните си конкуренти от провинцията — старите центрове на волейбола Перник и Марича Пд, в които отдавна работят и специализирани спортни школи по волейбол.

Известно разочарование дойде от представянето на пионерките на „Етър“ — първенци на миналогодишния турнир между волейболистите от VI клас. Сега те играха неуверено, без чувство за отговорност и завършиха на шесто място при възможност за втори състав в страната. Може би на младите волейболистки не е подействувало достатъчно мобилизиращо досегашното представяне, считали са, че първото място отново ще дойде от самосебе си — без достатъчна мобилизация на силите, без разчитане на действително всеки отделен гейм на тежка та турнирна борба.

Сериозно изпитание имаха и волейболистите от представителния женски отбор на „Етър“. След едно не особено успешно участие в тазгодишния шампионат на II-A група на крайните позиции, които не гарантираха оставане в групата. И в този момент, когато дори и в другите жребиевски състезания, самите състезатели решиха, че трябва да участвуват на квалификационен турнир, да се постараят със собствени сили да компенсират неуспехите през цялата година.

Държавно земеделско стопанство — Велико Търново

търси

Шофьори за леки и товарни автомобили
Трактористи за колесни трактори
Заплащане по щата.
Справка в служба „Личен състав“.

4-3

КРАЙНО КЛАСИРАНЕ

1. Никоп	81:23	36
2. Г. Н. село	63:25	32
3. Константин	66:41	28
4. Балван	52:36	27
5. Хотница	43:37	27
6. Димча	50:30	26
7. Пярда	77:57	22
8. Стамболово	47:65	20
9. Водоей	52:67	19
10. Д. Дял	29:55	14
11. Беброво	32:79	10

Николай МОЛЛОВ

секретар на зоналната комисия

Телевизия

ЧЕТВЪРТЪК — 20 ЮЛИ

10.30 — Новини; 10.35 — За крадливо и хармонично тло; 10.40 — Прогрес — ТВ журнал № 42.00 — Музика на народни; 11.20 — Атлас; 12.00 — Информационен дневник; 13.30 — Новини; 14.40 — Дневник на съревнованието; 15.50 — Клуб „Електрон“; „Химията и човекът“; 19.10 — Рекламни; 19.20 — Концерт народни танци; 19.40 — Киноеска „революция“ — филм за някои черти на ултра ливиделни течения във Франция; 20.00 — По света и в часи; 20.30 — Лека нощ, деца; 20.40 — Софийски музикални; 20.50 — Балетът „Спартак“ (Хазартур); 1. действие — изп. балетът на Бу даченската народна опера; 21.40 — „Прокурорът“ — применен документален филм на БТ; 22.10 — Нашето интервю; 22.20 — Новина.

ПРОГРАМА НА ЦЕНТРАЛНАТА СЪВЕТСКА ТЕЛЕВИЗИЯ СЪБОТА — 22 ЮЛИ

ПЕΤЪК — 21 ЮЛИ

10.00 — Новини; 10.05 — Игра ден филм; 12.00 — Информационен дневник; 13.30 — Новини; 10.35 — Балетни фрагменти; 10.45 — БТ за Ионичия; „Пъстро венче“ — детско предаване; 11.05 — В света на животните; 11.35 — „Прозвучава дено в САЩ“ — киноафишет; 11.45 — Спортна мозайка; 12.00 — Информационен дневник; 18.00 — Новини; 18.10 — Новини; 18.30 — Антоан Бюлет през обектив; 18.30 — Па норама; 19.00 — Вечер на Полската телевизия; 20.00 — По света и у нас; 20.20 — Вечер на Полската телевизия (представя жените); 23.10 — Новини; 23.20 — Шест международен балетен конкурс — Варна (III тур).

Нови стихове

МАЛКА БАЛАДА ЗА БАЩА МИ

Татко, аз съм вече голяма — скоро навърших давайсет и пет. Аз пораснах, но в мене остана една светла съзла за теб. Питам нощните влакове, питам прашните пътища — те очакват твой завръщане.

Но теб все те няма. От безкрайното ти пътуване в очите на мама потъмняват единствените кръгове... А все пак ти съществуаш — една малка, светла пътека — сърцата на другите, които те наричаха просто: „Човека“.

Ружа ВЕЛЧЕВА

Приети нови артисти

Комисия, назначена със заповед на главна дирекция „Българска музика“ под председателството на родния артист проф. Парашкев Хаджиев проведе четвъртия конкурс изпит за попълване музикалния състав на драматично-музикалния театър „Константин Кисимов“ — Велико Търново.

Приети бяха нови 4 солисти, 2 артисти-хористи, 8 артисти-оркестранти и 3 балетиста. С това общият брой на художествения състав нарасна на 61. За доокомплектуване на основните ядра, които вече са оформени, ще се проведат четири конкурса.

(Соб. инф.)